

ś t p

MIROŚŁAW CHOJECKI

1 IX 1949 – 10 X 2025

SPIS TREŚCI

GRUDZIEŃ '70

Piotr Brzeziński – Grudzień '70 w Trójmieście	3
Daniel Wicenty – Grudzień 1970. Pamięć, skutki i paradoksy	17
Kinga Hałacińska – Przystąpić do grzebania zmarłych od dziś	24
18 grudnia 1970 r. – po 4 dniach protestów – Trójmiasto zostało całkowicie spacyfikowane, ale władza wciąż obawiała się, że robotnicze wystąpienia z Wybrzeża rozleją się po całą Polskę. Robiła wszystko, by je powstrzymać.	
Artur Cieślik – Pomnik Poległych Stoczniovców 1970 Pamięć – przestroga – nadzieja	42
Artur Kubaj – Nierozliczone zbrodnie rodzą złe owoce Grudzień '70 w Szczecinie	58
Tomasz Czapla – „Strzelać! Strzelać! Rozkazuję wam strzelać!” Grudzień '70 w Elblągu	70
Paweł Miedziński – Antypochód Szczecińska manifestacja pierwszomajowa '71 w fotografiach	81

Adam Hlebowicz – Wypadki czy masakra grudniowa? 88

Określenia ważnych wydarzeń ukute przez propagandę systemu totalitarnego czasem funkcjonują nadal w odmienionej sytuacji politycznej. Jednym z najbardziej zauważalnych, a zarazem bolesnych przykładów jest trwanie przy nazywaniu Grudnia '70 wypadkami, zająciami, wydarzeniami.

SYLWETKI

ks. Jarosław Wąsowicz SDB – Strażnik
pamięci ofiar Grudnia '70

Ks. Hilary Jastak (1914–2000)97

Łucja Marek – Dziedzictwo ks. Tadeusza
Isakowicza-Zaleskiego 107

Katarzyna Józwik – Współtwórca ruchu oazowego
Ks. Wojciech Danielski (1935–1985) 120

W Wigilię 1985 r. w Klinice Onkologii w Warszawie, po wielu miesiącach zmagania z chorobą nowotworową, zmarł ks. Wojciech Danielski. Dzisiaj wydaje się on mało rozpoznawalny, ale 40 lat temu jego działalność wpisywała się w dramatyczne doświadczenia Kościoła lat 70. i 80. Rola ks. Danielskiego była znacząca w stanie wojennym, gdy zastąpił on pozostającego na emigracji ks. Franciszka Blachnickiego jako moderator krajowy Ruchu Światło-Życie.

KOMENTARZE HISTORYCZNE

Włodzimierz Suleja – Komendant i Szef . . . 130

Towarzysz Wiktor i towarzysz Józef. Komendant i „Szef”. Marszałek i generał. Historia wzajemnych relacji pomiędzy Józefem Piłsudskim a Kazimierzem Sosnkowskim jest i długa, i niekiedy niełatwa, a nawet bardzo trudna. Historie rozdziewików między nimi opisał wnikliwie Tadeusz Katelbach w roku 1975 w paryskich „Zeszytach Historycznych”, ale przecież nawet dysonanse nie zdołały zerwać ani nawet nadwzględnie niezwykle silnych więzi, które złączyły ich życiowe ścieżki we wspólnie przebywaną drogę.

Małgorzata Misiak – Język młodego
Piłsudskiego 140

Tomasz Szturo – Sergiusz Piasecki
Żywot człowieka nieujarzmionego 151

Kolegium:

dr Wojciech Frazik, Adam Hlebowicz,
dr Kazimierz Krajewski,
dr hab. Mariusz Krzysztofiński,
dr Marcin Majewski, dr hab. Filip Musiał,
prof. Piotr Niwiński, Jan M. Ruman,
dr hab. Krzysztof Sychowicz,
ks. dr hab. Jarosław Wąsowicz

Redaguje zespół:

Wojciech Butkiewicz – sekretarz redakcji
(tel. 22 5818813,
wojciech.butkiewicz@ipn.gov.pl),
Jakub Gołębiowski (jakub.golebiowski@ipn.gov.pl),
Kinga Hałacińska (kinga.halacinska@ipn.gov.pl),
Romuald Niedzielko – zastępca redaktora naczelnego
(romuald.niedzielko@ipn.gov.pl),
Jan M. Ruman – redaktor naczelny
(jan.ruman@ipn.gov.pl),
Anna Zechenter (anna.zechenter@ipn.gov.pl),
Piotr Żyćieński – fotoreporter

Sekretariat:

Maria Wiśniewska
(maria.wisniewska@ipn.gov.pl)

Projekt graficzny,

projekt okładki i łamanie:

Katarzyna Dziedzic-Boboli

Korekta: Beata Stadryniak-Saracyn

Adres do korespondencji:

ul. Kurtyki 1, 02-676 Warszawa

Kolportaż:

Tel. 22 544-57-19
(joanna.pszczola@ipn.gov.pl)

Druk:

Drukarnia Leyko Sp. o.o.

Na okładce:

Patrol milicyjno-wojskowy wprowadza zatrzymanego
do gmachu KW MO. Fot. Maciej Jasiecki / AIPN

Nad spisem treści: Mirosław Chojecki. Fot. AIPN